

RAADSINFORMATIEBRIEF

Zaaknummer: 877196
Documentnummer: 877200

Datum: 4 november 2025
Portefeuille(s): Natuur en Milieu
Portefeuillehouder(s): L. Hillebregt

Onderwerp: onderzoek spuitzones bollenteelt

Context

- ☐ Afdoening motie [naam / raadsvergadering d.d.]
- ☐ Afdoening toezegging [commissievergadering/raadsvergadering d.d.]
- ☒ Beantwoording raadsvragen
- ☐ Actuele bestuurlijke aangelegenheid
- ☐ Anders, [te weten...]

Inleiding

Deze raadsinformatiebrief betreft de beantwoording van art. 33 RvO-vragen (politieke raadsvragen). De brief geeft antwoord op de door raadslid Willemien Wever namens de CDA-fractie gestelde vragen over het binnen de gemeente realiseren van zones rondom gevoelige functies (bijvoorbeeld woonfuncties) waarbinnen niet mag worden gespoten met gewasbeschermingsmiddelen (hierna: spuitzones).

Kernboodschap

1. *De gemeente heeft al rekening te houden met spuitzones als gevolg van eerdere uitspraken van de Raad van State. De vuistregel is daarbij om een afstand aan te houden van **50 meter** tussen gevoelige functies (woningen) en agrarische bedrijvigheid. Waar is de in de actuele vraagstelling van GL/PvdA genoemde spuitvrije afstand van 500-1000 meter op gebaseerd?*

Reactie college

Deze vraag kan alleen met zekerheid GL/PvdA worden beantwoord, maar het college vermoedt dat de genoemde afstand is gebaseerd op de uitspraak van de Raad van State, die is opgenomen in de raadsinformatiebrief met nummer 807760. Deze uitspraak ging echter niet over spuitzones, maar over de impact van stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden.

2. *Welke impact heeft de jurisprudentie rondom spuitzones van 50 meter voor ons gemeentelijk beleid gehad, denk aan juridische beperkingen voor wonen in het buitengebied (Zorgerf Dronten)?*

Reactie college

Er hebben zich enkele individuele gevallen voorgedaan waarbij een oorspronkelijk initiatief niet of niet geheel kon worden verwezenlijkt gelet op de juridische

Bijlage(n):

noodzakelijkheid van een spuitzone. In veel van die gevallen is met de betreffende initiatiefnemer het gesprek aangegaan om te bezien of en zo ja, welke mogelijkheden er zijn om alsnog het initiatief in aangepaste vorm te kunnen verwezenlijken en tevens te voldoen aan het vereiste van een spuitzone.

In het algemeen wordt bij projecten – zowel gemeentelijke als projecten van derden – rekening gehouden met de eventuele noodzakelijkheid van een spuitzone. Hierdoor zullen projecten doorgaans (enigszins aangepast) kunnen worden uitgevoerd.

Maatregelen die noodzakelijk kunnen zijn om een project toch door te kunnen laten gaan zien bijvoorbeeld op:

- een gewijzigde indeling van het te ontwikkelen perceel, zodanig dat de gevoelige functies verder komen af te liggen van het naastgelegen agrarische perceel;
- het aanleggen van een sloot of haag, welke de drift kan verminderen;
- het realiseren van een dove gevel (gevel zonder openingen);
- afschermende niet-gevoelige bebouwing tussen het agrarische perceel en de gevoelige bebouwing;
- het maken van bindende afspraken over drift-reducerende maatregelen landbouwmachines.

Voorgaande voorbeelden van maatregelen kunnen natuurlijk ook in combinatie voorkomen en kunnen er tevens toe leiden dat met een kleinere spuitzone dan 50 meter kan worden volstaan. Aan het instellen van een kleinere spuitzone dan 50 meter dient echter een gedegen locatie specifiek onderzoek ten grondslag te liggen. Een wetenschappelijk onderbouwd model hiervoor ontbreekt helaas tot op heden en de rechtspraak is zeer casuïstisch, zodat het heel lastig te voorspellen is wanneer een kortere afstand acceptabel is. Dat geldt ook voor de bovengenoemde maatregelen. Of een maatregel of een combinatie van maatregelen acceptabel is (= uiteindelijk de toets der rechterlijke kritiek kan doorstaan) is geheel afhankelijk van de situatie ter plaatse.

3. *Klopt het dat een spuitzone - eenmaal ingesteld en vastgelegd in de omgevingsvisie-en/of -plannen - niet beperkt is tot bepaalde teelten (zoals bloembollenteelt), maar ook het telen van voedselgewassen zoals aardappelen, kool, uien, wortelen treft en daardoor een cumulatief effect en negatieve impact kan hebben op voedselproductie en jaarlijkse opbrengsten van kostbare en steeds schaarser wordende landbouwgrond?*

Reactie college

De spuitzone van 50 meter is niet gericht op specifieke gewassen, maar geldt generiek voor alle teelten. Deze afstand is niet willekeurig gekozen, maar vloeit voort uit jurisprudentie en wordt noodzakelijk geacht ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu. Het gaat hier om het waarborgen van een veilige leefomgeving voor omwonenden en het beperken van blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Hoewel binnen deze zone mogelijk enige beperking in de agrarische productie kan optreden, weegt het belang van gezondheid en milieubescherming in deze context zwaarder. Daarom acht de Rijksoverheid het hanteren van deze afstand gerechtvaardigd en noodzakelijk bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Het college merkt nog op dat de vraagstelling suggereert dat een spuitzone altijd op een agrarisch perceel moet worden gelegd als er sprake is van de nabijheid van een



gevoelige functie. Dit is niet altijd het geval. In situaties dat er bijvoorbeeld sprake is van een ontwikkelingsgebied voor gevoelige functies, waarbij de gemeente de te ontwikkelen gronden zelf in eigendom heeft of uitgeeft, zorgt de gemeente zo nodig voor het instellen van een spuitzone op de te ontwikkelen gronden. Naastgelegen gronden van agrarische ondernemers worden op deze wijze niet onnodig belast met een spuitzone. Ook als er sprake is van gronden die niet in eigendom zijn van de gemeente kan de betreffende initiatiefnemer er natuurlijk voor kiezen om een spuitzone aan te leggen op de gronden die behoren tot de te ontwikkelen locatie.

4. *Klopt het dat in de regelgeving en jurisprudentie rondom spuitzones geen onderscheid kan worden gemaakt tussen gangbare of biologische landbouw? Dat wil zeggen dat door het instellen van spuitzones van bijvoorbeeld 500-1000 meter binnen die straal woningbouw in de buurt van volledig biologische akkerbouw ook onmogelijk wordt ?*

Reactie college

Ja, dat klopt. Bij biologische landbouw geldt in Nederland ook de vuistregel uit de jurisprudentie van een spuitzone van 50 meter. Dit komt omdat biologische teelt ook toegestane middelen op natuurlijke basis gebruikt die drift (= onbedoelde verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen door de wind) kunnen veroorzaken. Hoewel het doel is om schadelijke effecten te beperken met minder middelen en andere technieken zoals mechanische bestrijding, zijn niet alle middelen in de biologische landbouw volledig vrij van de risico's van drift. Om een kortere spuitzone te rechtvaardigen, moet een gedegen locatie-specifiek onderzoek aantonen dat er voldoende bescherming is voor mens en milieu, wat bij biologische teelt niet automatisch wordt aangenomen.

5. *In hoeverre past het aanwijzen van spuitzones zoals gevraagd door GL/PvdA in de kaders die de raad gesteld heeft voor het landelijk gebied en meegegeven aan het Toekomstberaad voor het opstellen van de Toekomstvisie?*

Reactie college

Voor wat betreft spuitzones geldt dat dit onderwerp – mede in samenhang met landelijke ontwikkelingen zoals jurisprudentie, wetenschappelijke inzichten en regelgeving — in de toekomst aanleiding kan geven tot heroverweging van de huidige normen. Of en in welke vorm dit daadwerkelijk zal gebeuren, valt op dit moment niet met zekerheid te zeggen.

Het college onderkent dat het landelijk gebied met meerdere opgaven te maken heeft, waarbij rekening moet worden gehouden met diverse – soms tegenstrijdige - belangen. Het betreft met name economische belangen (Dronten is een agrarische gemeente en heeft de belangen van haar agrarische ondernemers hoog in het vaandel staan) en belangen die betrekking hebben milieu- en gezondheidsaspecten (zoals de stikstofproblematiek en de bredere discussie over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in zijn algemeenheid). Vanuit die totale context acht het college het van belang om bij de verdere beleidsverrijking van het omgevingsplan ook het vraagstuk van spuitzones mee te nemen. Niet omdat er nu al sprake is van een concreet voornemen tot het aanpassen van normen, maar omdat het past binnen een zorgvuldige en toekomstgerichte benadering van de leefomgeving in het landelijk gebied.

Als gemeente kunnen we niet blind zijn voor de maatschappelijke en ecologische vraagstukken die spelen. Het beschermen van de volksgezondheid en het milieu is een kerntaak binnen het ruimtelijk beleid. Het college ziet het dan ook als zijn



verantwoordelijkheid om deze thema's mee te wegen in de beleidsontwikkeling, ongeacht of dat uiteindelijk leidt tot aanvullende normstelling.

6. *Uit navraag hebben wij begrepen dat er in EPD verband of anderszins door of namens het college (bijvoorbeeld in een expertteam van agrariërs) nog niet met de agrarische sector is gesproken over aanwijzing van spuitzones. Klopt het dat er nog geen gesprekken met de agrarische sector hebben plaatsgevonden?*

Reactie college

Er hebben tot op heden slechts verkennende gesprekken plaatsgevonden over het oprichten van een expertteam dat alle relevante vraagstukken die betrekking hebben op agrarische functies en het bevorderen van een duurzaam agrarisch ondernemerschap zal behandelen. Indien we komen tot een oprichting van een expertteam, zal de agrarische sector hier een belangrijke rol in krijgen.

7. *Als het college voornemens is de wenselijkheid van spuitzones te onderzoeken, op welk moment en op welke manier wordt de gemeenteraad hierin betrokken?*

Reactie college

Bij de procedure van de totstandkoming van de omgevingsvisie en het omgevingsplan (vaststelling naar verwachting respectievelijk 2027 en 2030) vindt het college het belangrijk dat het onderwerp spuitzones aan de orde komt. De raad is bevoegd gezag met betrekking tot het vaststellen van beide documenten en wordt hier dus vanzelfsprekend bij betrokken.

Bij individuele projecten waarbij spuitzones een rol spelen zal uw raad in ieder geval worden betrokken als er sprake is van aanvragen om buitenplanse omgevingsvergunningen waarbij het bindend adviesrecht van de raad aan de orde is.

Mocht er voordat het omgevingsplan kan worden vastgesteld noodzaak bestaan om bijvoorbeeld beleidsregels met betrekking tot spuitzones te maken, dan zal het college uw raad hierbij vanzelfsprekend ook betrekken.

Vervolg

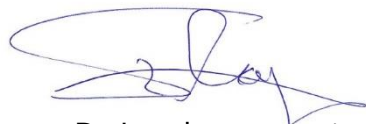
Zie de reactie van het college op vraag 7.

Bijlagen

Raadsvragen ex art. 33 RvO CDA met nummer 877270



De Secretaris,
R. Hammenga MA



De Locoburgemeester,
S.J. Lap





schriftelijke vragen

Fractie:	CDA
Naam:	Willemien Weaver
Onderwerp:	Onderzoek spuitzones bollenteelt
Type vraag:	☐ informatieve/technische vraag ☒ artikel 33-vraag
Beantwoording (<i>alléén bij informatieve/technische vragen</i>)	☒ Ja, kan verspreid via mail / app ☐ Nee, antwoord alleen naar mijzelf

Inleiding:

In de commissievergadering van 11 september jl. zijn door GL/PvdA actuele vragen gesteld over uitspraken van de Raad van State over spuitzones: deze uitspraken zijn n.a.v. juridische procedures over lelieteelt in de directe nabijheid van kwetsbare Natura-2000 natuur op zand- en/of veengronden in Drenthe. Als CDA-fractie begrijpen we de zorgen over gezond water en bodem, maar ook veilig en gezond voedsel is belangrijk. Dronten en Flevoland leveren een belangrijke bijdrage aan voedselzekerheid in Europa en daarbuiten. Nederland heeft een stevig Europees en nationaal wettelijk kader voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en stelt strenge eisen aan voedselveiligheid. Het instellen van veilige spuitzones klinkt nobel, maar kan verstrekkende gevolgen hebben, niet alleen voor de voedselproductie, maar ook voor onze woningbouwopgave en vraagt dus om een zorgvuldige belangenafweging. Daarbij moet ook aandacht zijn voor de potentieel enorme impact die het aanwijzen van spuitzones heeft op agrarische bedrijfsvoering (ook biologische teelt!), voedselproductie in het algemeen en op woningbouwprojecten en woonwensen vastgelegd in onze eigen Toekomstvisie.

Vragen:

1. De gemeente heeft al rekening te houden met spuitzones als gevolg van eerdere uitspraken van de Raad van State. De vuistregel is daarbij om een afstand aan te houden van **50 meter** tussen gevoelige functies (woningen) en agrarische bedrijvigheid. Waar is de in de actuele vraagstelling van GL/PvdA genoemde spuitvrije afstand van 500-1000 meter op gebaseerd?
2. Welke impact heeft de jurisprudentie rondom spuitzones van 50 meter voor ons gemeentelijk beleid gehad, denk aan juridische beperkingen voor wonen in het buitengebied (Zorgerf Dronten)?
3. Klopt het dat een spuitzone - eenmaal ingesteld en vastgelegd in de omgevingsvisie- en/of -plannen - niet beperkt is tot bepaalde teelten (zoals bloembollenteelt), maar ook het telen van voedselgewassen zoals aardappelen, kool, uien, wortelen treft en daardoor een cumulatief effect en negatieve impact kan hebben op voedselproductie

en jaarlijkse opbrengsten van kostbare en steeds schaarser wordende landbouwgrond?

4. Klopt het dat in de regelgeving en jurisprudentie rondom spuitzones geen onderscheid kan worden gemaakt tussen gangbare of biologische landbouw? Dwz dat door het instellen van spuitzones van bijvoorbeeld 500-1000 meter binnen die straal woningbouw in de buurt van volledig biologische akkerbouw ook onmogelijk wordt ?
5. In hoeverre past het aanwijzen van spuitzones zoals gevraagd door GL/PvdA in de kaders die de raad gesteld heeft voor het landelijk gebied en meegegeven aan het Toekomstberaad voor het opstellen van de Toekomstvisie?
6. Uit navraag hebben wij begrepen dat er in EPD verband of anderszins door of namens het college (bijvoorbeeld in een expertteam van agrariërs) nog niet met de agrarische sector is gesproken over aanwijzing van spuitzones. Klopt het dat er nog geen gesprekken met de agrarische sector hebben plaatsgevonden?
7. Als het college voornemens is de wenselijkheid van spuitzones te onderzoeken, op welk moment en op welke manier wordt de gemeenteraad hierin betrokken?